



Стратегія сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року

ЕТАПИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Етапи розробки Стратегії:

I. Організація роботи

II. Здійснення соціально-
економічного аналізу

III. Здійснення SWOT-аналізу

IV. Визначення стратегічного
бачення

V. Формування стратегічних
та операційних цілей із
відповідними заходами

VI. Громадське обговорення
та ухвалення Стратегії

VII. Моніторинг та
впровадження

НОРМАТИВНА БАЗА та РОЗРОБНИКИ

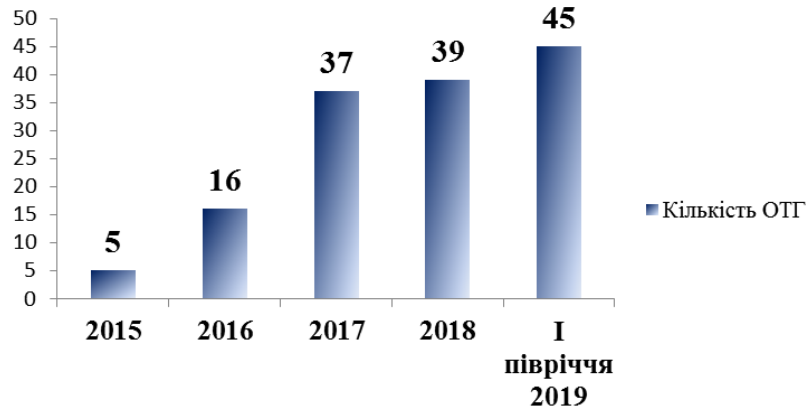
- ❑ **Рішення обласної ради** сімнадцятої сесії сьомого скликання від 04.04.2019 № 5-17/VII «Про розробку Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації»
- ❑ **Розпорядженням голови облдержадміністрації** від 18.03.2019 № 145 «Про розробку Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки» зі змінами, внесеними розпорядженням голови облдержадміністрації від 08.11.2019 № 633 *створено Керівний комітет та Робочу групу із розробки Стратегії та Плану заходів з її реалізації*
- ❑ **Робоча група з підготовки пропозицій до проектів Стратегії та Плану заходів**
- ❑ **17 тематичних підгруп** за окремими секторами економіки і соціальної сфери
- ❑ **Фокус-групи** в рамках роботи 4-х тематичних підгруп за попередньо визначеними стратегічними напрямками



РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Чернігівщина займає **4 місце** за загальним рейтингом моніторингу процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування

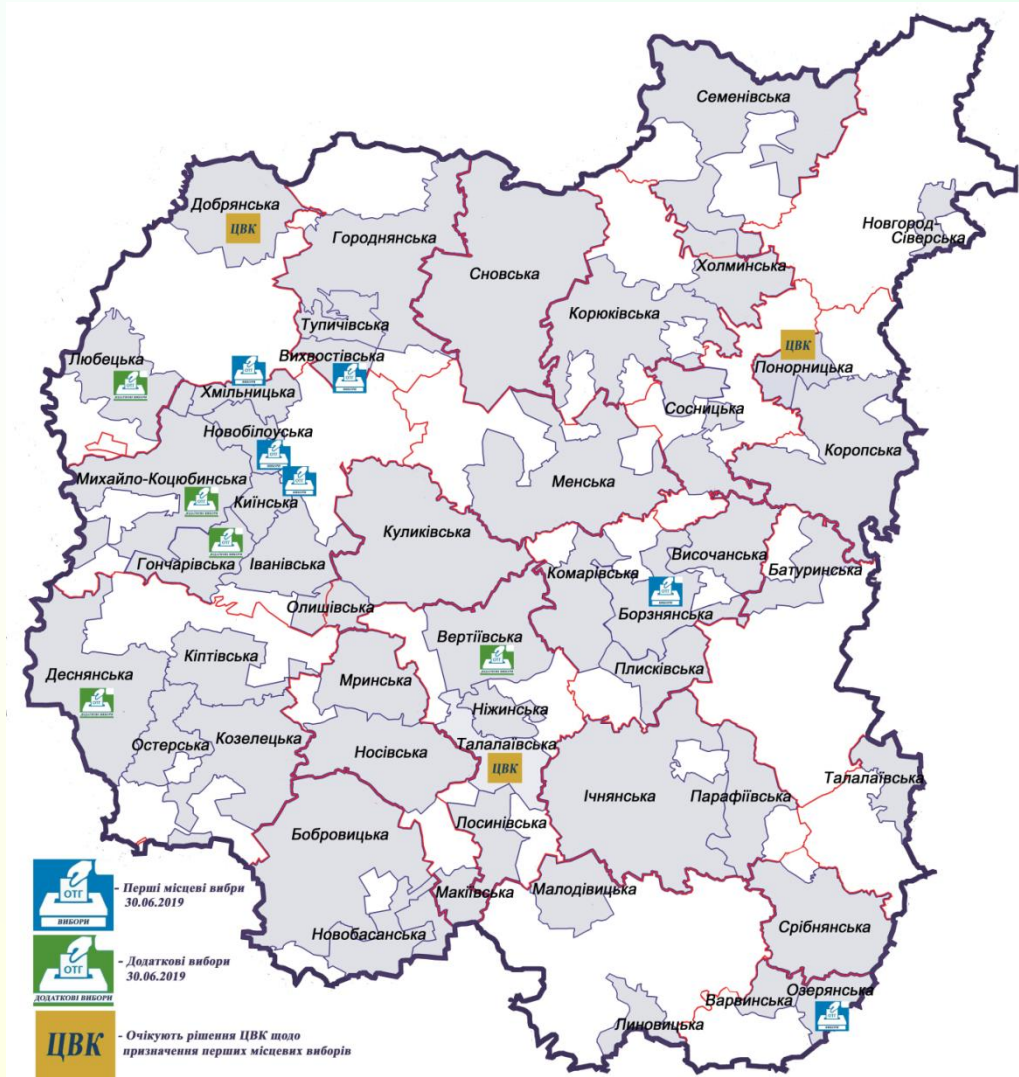
Кількість сформованих ОТГ

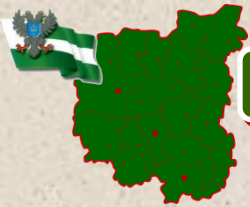


22 грудня 2019 року у **5 ОТГ** відбудуться вибори

50,0% населення області

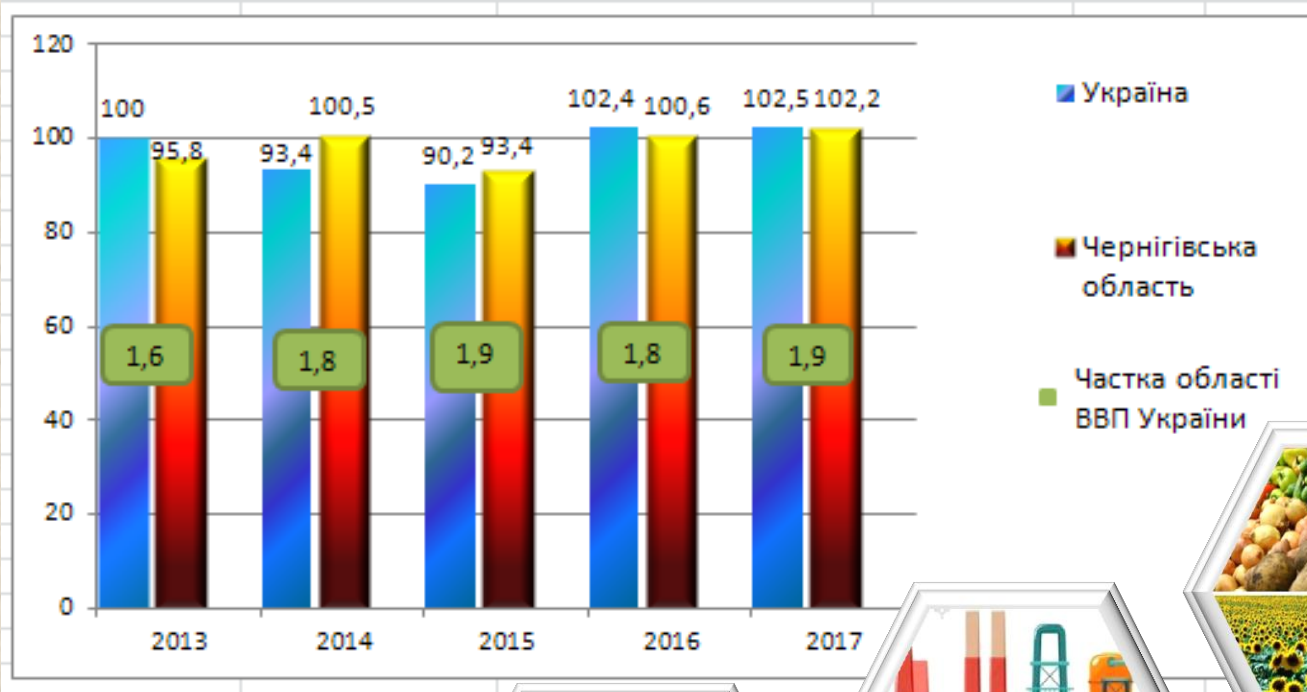
64,7% території області





СТРУКТУРА ЕКОНОМІКИ

Індекси фізичного обсягу валового регіонального продукту та частка Чернігівської області у ВВП України, %



**Послуги
41,4%**



**Сільське, лісове
та рибне
господарство
28,2%**



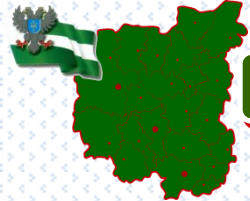
**Промисловість
20,5%**



**Торгівля
8,8%**



**Будівництво
1,1%**



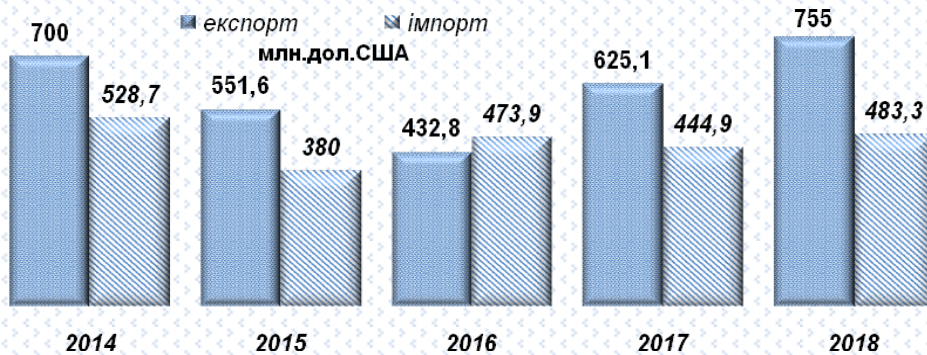
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЗОВНІШНІЙ ТОВАРОБІГ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2018 рік

1238,3 млн дол.США

Динаміка експорту/імпорту товарів Чернігівської області за 2014-2018 р.р.



Географічна диверсифікація регіонального експорту за 2013-2018 р.р.



ЧЕРНІГІВЩИНА КОМФОРТНА ДЛЯ БІЗНЕСУ

Чернігівщина у топ-10 областей
за сприятливістю ведення бізнесу

Doing Business **NOW**

REGIONAL 2018

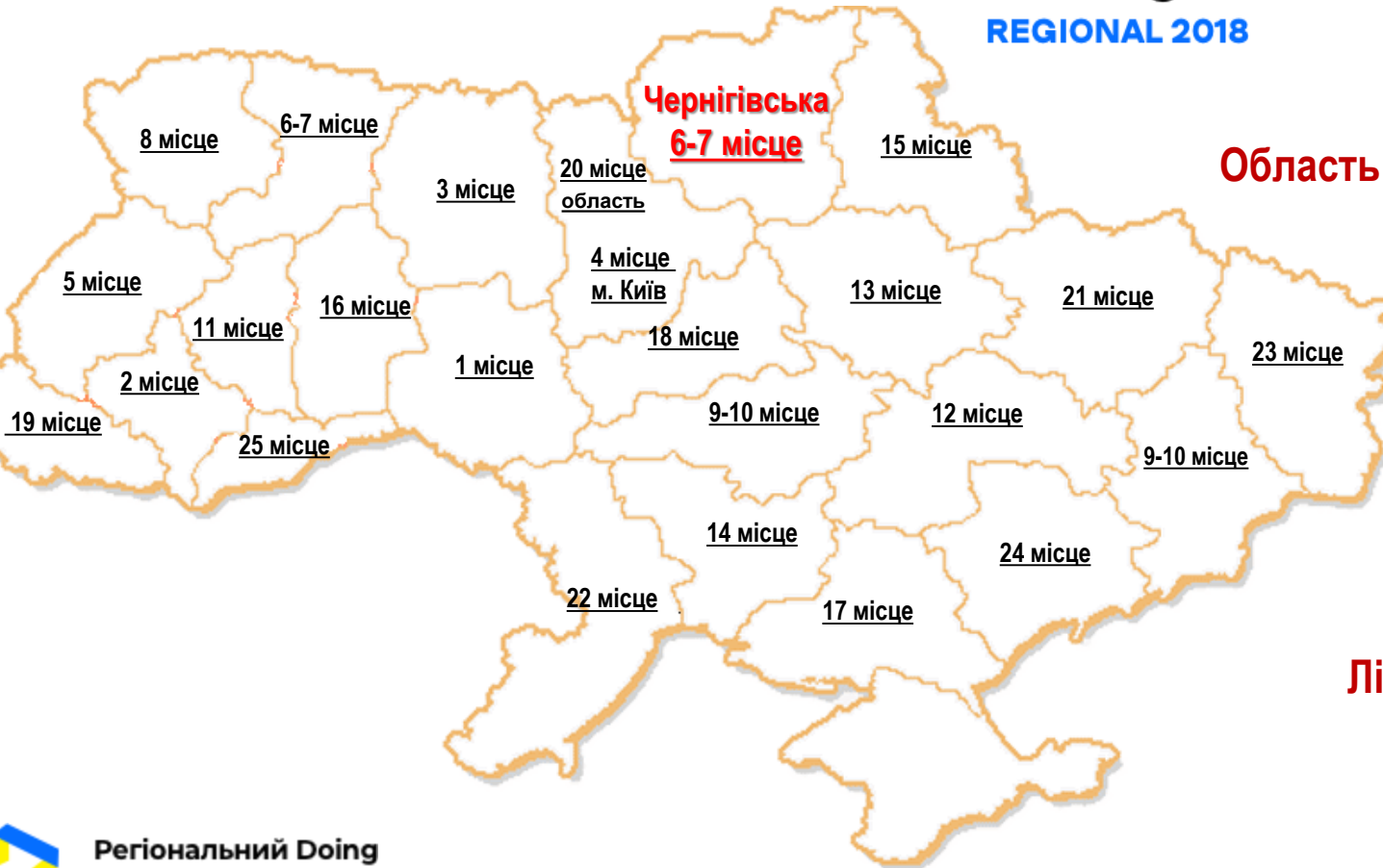
ua

Область - лідер за прогресом
компонентів:

- ✓ Відведення земельної ділянки;
- ✓ Одержання дозволів на будівництво.

Лідер за компонентом:

- ✓ Одержання дозволів на будівництво.



ЕТАПИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Елементи SWOT-аналізу

Що ми маємо в регіоні таке, чого не мають інші? Що ми робимо або можемо зробити краще, ніж інші?

Джерела інформації: соціально-економічний аналіз, аналіз зацікавлених сторін

Які можуть бути знайдені можливості для розвитку регіону?

Джерела інформації: PEST-аналіз, стратегічні документи вищого рівня, аналіз зацікавлених сторін

внутрішні

Сильні сторони

Слабкі сторони

Можливості

Загрози

зовнішні

У чому ми гірші за інших? Що може суттєво загальмувати наш розвиток?

Інформаційні джерела: соціально-економічний аналіз, аналіз зацікавлених сторін

Як зовнішні тенденції можуть перешкодити нашому розвитку або обмежити його?

Джерела інформації: PEST-аналіз, стратегічні документи вищого рівня, аналіз зацікавлених сторін



SWOT – аналіз для Чернігівської області

СИЛЬНІ СТОРОНИ

1. Транзитний потенціал Балто-Чорноморського шляху (міжнародні пункти пропуску, транспортні коридори та європейські автомагістралі, наявні водні магістралі).
2. Наявність ключових ресурсів: є значні природні ресурси (ліс, вода) та сировинна база для подальшої переробки (нафта, газ, скляні піски, інша будівельна сировина, торф тощо). Найкращий в Україні рівень забезпеченості водними ресурсами, зокрема – підземними джерелами якісної питної води. Збалансований розподіл земельного фонду області: майже дві третини – землі сільськогосподарського призначення.
3. Науковий потенціал, орієнтований на інноваційну діяльність (насамперед, у сфері біологічних, геологічних, технічних, сільськогосподарських наук).
4. Висока частка економічно-активного населення (по області – 64,1 %, по Україні – 62,6 %).
5. Наявність значної кількості вільних ділянок типу грінфілд та браунфілд, об'єктів незавершеного будівництва, придатних для інвестування.
6. Розвинене мале і середнє підприємництво (99,9 % від загальної кількості підприємств), здатне швидко адаптовуватись до нових потреб ринку.
7. Унікальна багатоманітна історико-культурна матеріальна та нематеріальна спадщина Чернігово-Сіверщини.
8. Швидкі темпи проведення в області реформи місцевого самоврядування (черверте місце в Україні).
9. Сприятливі природно-кліматичні умови для ведення сільського господарства.
10. Поступова диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності на ринки країн ЄС, Азії, Африки, Америки (48,0 % частка відповідних країн у 2013 році, 75,5 % - у 2018 році).
11. Динамічний розвиток ІТ сфери (є ІТ-кластер та активна ІТ-спільнота).
12. Наявність можливості для кластеризації економіки.

SWOT – аналіз для Чернігівської області

СЛАБКІ СТОРОНИ

1. Складна демографічна ситуація. Смертність майже у 3 рази перевищує народжуваність. З кінця 60-х рр. ХХ ст. в області від'ємний природний приріст населення, щільність населення майже у 2 рази менша за середньоукраїнську.
2. Невигідне географічне розташування відносно країн Європи та інших регіонів України (віддаленість від кордонів ЄС, морських портів, південних і західних регіонів України).
3. Недостатньо розвинута логістична інфраструктура (незадовільний стан доріг регіонального та місцевого значення, потребують ремонту 56,3 % доріг загального користування державного значення, відсутність аеропорту, що забезпечує цивільне авіасполучення з іншими регіонами України та країнами Європи, нерозчищені фарватери річок Десна та Дніпро).
4. Відносно низький еколого-агрономічний бал земель області в Поліській зоні, закислення ґрунтів, вражені ерозією та деградовані землі, радіоактивна забрудненість окремих територій області.
5. Домінування агрохолдингів, існуючі сільськогосподарські підприємства області головним чином спеціалізуються на рослинництві, монокультурне землеробство, недостатньо розвинута сільгоспкооперація.
6. Невідповідність наявної виробничої та ринкової інфраструктури сучасним економічним викликам, брак інноваційної інфраструктури, низька капіталізація об'єктів інтелектуальної власності та інноваційна активність.
7. Низький рівень доходів населення (середньомісячна заробітна плата на 21,1 % менша за середньоукраїнську), висока частка у них соціальних виплат і допомог.
8. Територіально-кваліфікаційний дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили, дефіцит кадрів робітничих професій, що посилюється на тлі трудової міграції за межі області.
9. Недостатній обсяг інвестицій для виробничого та інфраструктурного розвитку області та фінансування інновацій у промисловості.
10. Недостатній рівень фінансово-кредитної підтримки МСП, зокрема підприємців-початківців та стартапів, та недосконалість діючої інфраструктури підтримки підприємництва.
11. Значна сировинна спрямованість регіонального експорту та суттєва залежність підприємств від зовнішнього ринку збуту.
12. Неналежне поводження з відходами (відсутність роздільного збирання та переробки).
13. Недостатньо розвинена туристична інфраструктура.
14. Значна технічна зношеність об'єктів житлово-комунального господарства



БАЧЕННЯ:

ЧЕРНІГІВЩИНА -

інвестиційно та туристично привабливий, конкурентоспроможний, екологічно чистий, доброзичливий, соціально стабільний, комфортний для життя, роботи та відпочинку регіон, що в своєму розвитку спирається на тисячолітню княжу та козацьку державницькі традиції й історико-культурну спадщину Чернігово-Сіверщини, з унікальним природно-рекреаційним потенціалом, сприятливими умовами для ведення бізнесу, інноваційною економікою, високим рівнем інформатизації та сучасною сферою послуг

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

1
Розвиток людського потенціалу



2
Комфортні та безпечні умови для життя



3
Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки



4
Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності



5
Посилення спроможності громадянського суспільства





СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1

Розвиток людського потенціалу

**1.1. Забезпечення умов для отримання
якісної освіти**

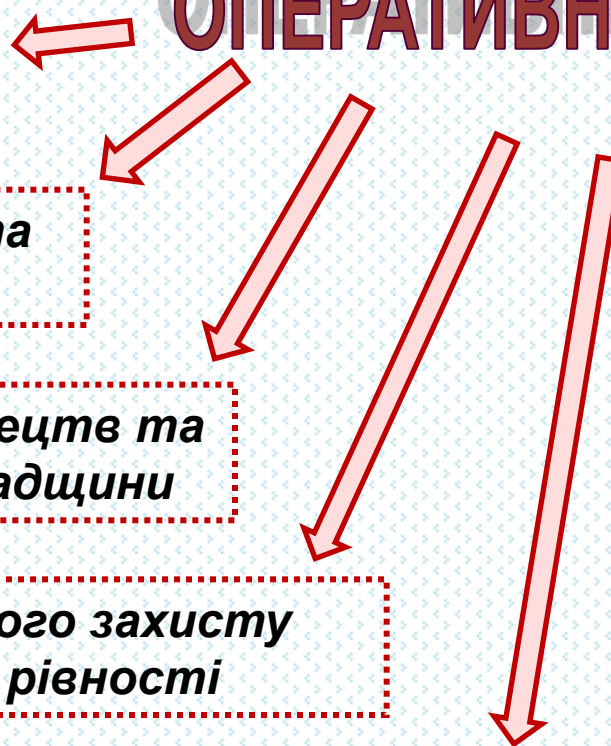
**1.2. Створення умов для підтримки та
формування здорового населення**

**1.3. Розвиток сфери культури і мистецтв та
збереження історико-культурної спадщини**

**1.4. Забезпечення соціального захисту
населення та гендерної рівності**

**1.5. Підвищення якості та конкуренто-
спроможності людських ресурсів**

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ



СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

КОМФОРТНІ ТА БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ДЛЯ ЖИТТЯ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

2.1. Розвиток
транспортної
інфраструктури

2.2. Ефективне планування
територіального розвитку

2.3. Підвищення якості надання
населенню житлово-комунальних
послуг. Енергозбереження

2.4. Захист екосистем і
збереження довкілля на
засадах сталого розвитку





СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

3.1 Реалізація регіонального інвестиційного потенціалу, нарощення обсягів інвестиційних надходжень

3.2 Сталий розвиток агропромислового комплексу

3.4 Стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва

3.3 Розвиток високотехнологічного промислового виробництва

3.5 Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів області





СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4

**ПРИСКОРЕНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРІОРИТЕТНИХ СФЕР
ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

**4.1. Нарощування
виробництва якісної
сільгоспсировини та
розвиток її поглибленої
переробки**

**4.2. Розвиток «зелених»
технологій та біоекономіки**



**4.3. Розвиток інформаційних,
інформаційно-комунікаційних
технологій та їх впровадження у
різних сферах життєдіяльності і
виробництва**





СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 5

ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ



5.1 Підвищення ефективності діяльності інститутів громадянського суспільства

5.2 Покращення доступу громадськості до інформації





РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ

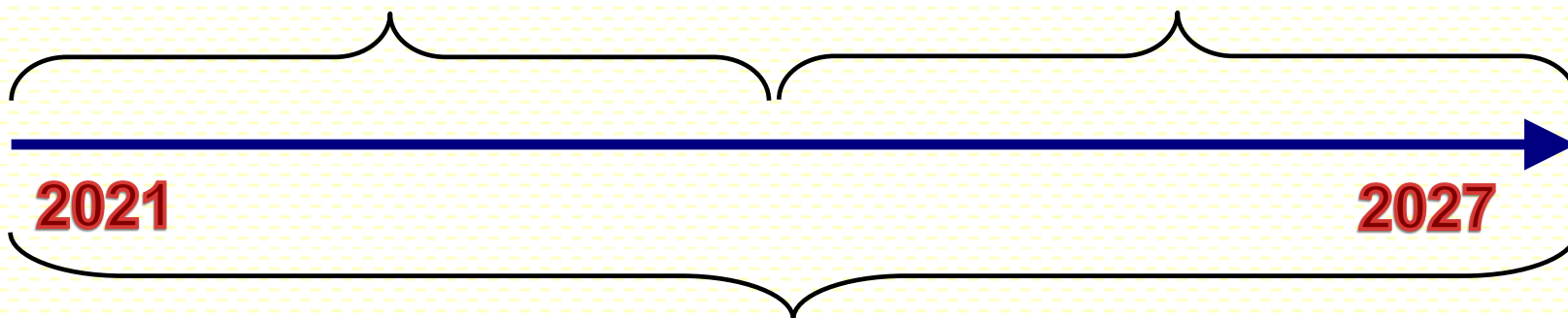
ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

I ЕТАП

ПЛАН ЗАХОДІВ З
РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ
2021-2023 РОКИ

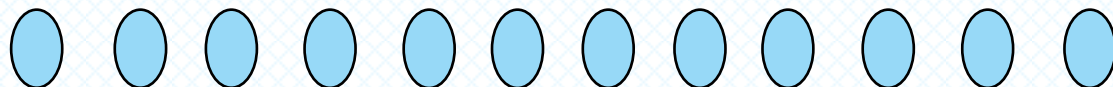
II ЕТАП

ПЛАН ЗАХОДІВ З
РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ
2024-2027 РОКИ



Стратегія розвитку області

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ



НАПРАЦЬОВАНО **72**
ТЕХНІЧНІ ЗАВДАННЯ

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Розвиток людського потенціалу

22

Комфортні та безпечні умови для життя

16

Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки

23

Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності

6


Посилення спроможності громадянського суспільства

5

ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ У 2021-2023 РОКАХ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

ДЖЕРЕЛАМИ ФІНАНСУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ МОЖУТЬ БУТИ:

- ❖ Державний бюджет, зокрема державний фонд регіонального розвитку, інші державні програми
- ❖ Кошти місцевих бюджетів
- ❖ Кошти міжнародної технічної допомоги
- ❖ Кошти приватних інвесторів



ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ У 2021-2023 РОКАХ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ

На реалізацію **72-х** технічних завдань потреба у фінансуванні на 3 роки становить **6,7 млрд гривень**

❖ Державний бюджет – **5064,3** млн гривень

❖ Місцевий бюджет – **1073,8** млн гривень

❖ Приватні інвестиції – **350** млн гривень

❖ Міжнародна технічна допомога – **224,3** млн гривень



Стратегія сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року